

**Obrazac za dostavu primjedbi na prijedlog
Metodologije za određivanje cijena za pružanje usluge uravnoteženja**

OBRAZAC SUDJELOVANJA U SAVJETOVANJU SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU	
Naziv prijedloga propisa ili akta	<i>Metodologija za određivanje cijena za pružanje usluge uravnoteženja</i>
Naziv tijela nadležnog za izradu prijedloga	<i>Hrvatska energetska regulatorna agencija</i>
Naziv, odnosno ime i prezime predstavnika zainteresirane javnosti	<i>Dr. Dejan Paravan, Direktor</i>
Adresa predstavnika zainteresirane javnosti	<i>Radnička c. 54, Zagreb</i>
Ime i prezime osobe (ili osoba) koja je sastavljala primjedbu ili osobe ovlaštene za predstavljanje predstavnika zainteresirane javnosti	<i>Dr. Dejan Paravan, član uprave</i>
Interes, odnosno kategorija i brojnost korisnika koje predstavljate	<i>Opskrbljivač i trgovac električnom energijom.</i>
Suglasnost za objavljivanje ovih primjedbi i prijedloga s nazivom predstavnika zainteresirane javnosti ili anonimno (upisati + ispred izabrane opcije)	☒ <i>Objava s nazivom predstavnika zainteresirane javnosti</i>
	☐ <i>Anonimna objava</i>
Datum izrade: <i>10.2.2015</i>	

gen-i 05

GEN-I Zagreb d.o.o.

Radnička cesta 54, 10000 Zagreb, Hrvatska
(potpis ovlaštene osobe)

Napomene:

- U nastavku ovog obrasca upisuju se načelne primjedbe na prijedlog propisa ili akta te primjedbe i prijedlozi za pojedine članke. Tablice se mogu slobodno proširivati.*
- Ukoliko se obrazac primjedbi šalje poštom ili faksom (01/6115-344), obrazac je potrebno potpisati. Obrasci se šalju na adresu*
Hrvatska energetska regulatorna agencija
„za savjetovanje“
Ulica grada Vukovara 14
10000 Zagreb

Načelne primjedbe na prijedlog propisa ili akta

Metodologija za određivanje cijena za pružanje usluge uravnoteženja na reguliran način definira cijenu električne energije, koju kupac (u ovom slučaju HOPS) plaća prodavaču-pružatelju pomoćnih usluga i cijenu koju HOPS zaračuna pružatelju pomoćnih usluga, kad se od pružatelja pomoćnih usluga traži da satni raspored prodane energije snizi za opseg zahtijevane snage.

Polazimo od jednog od temeljnih zadatka HOPS-a d.o.o., a to je osiguranje stabilnog i sigurnog djelovanja prijenosne mreže, koje HOPS osigurava korištenjem pomoćnih usluga (električnom energijom, proizvedenom-neproizvedenom na ime angažiranja snage sekundarne i tercijarne regulacije) te bilateralnom kupovinom ili prodajom električne energije za potrebe uravnoteženja prijenosne mreže i postizanja gore navedene stabilnosti i sigurnosti.

Istovremeno nas zanima obračunava li se po toj formuli i angažiranje snage u susjednim regulacijskim područjima (Slovenija i Bosna i Hercegovina) koje se izvodi na temelju Sporazuma o zajedničkoj regulacionoj rezervi u kontrolnom bloku SHB kojeg su potpisali HOPS (Hrvatska), ELES (Slovenija) i NOS BiH (Bosna i Hercegovina).

Naša zamjerka ovoj Metodologiji je, što ni u jednom članku ne određuje da tako ostvareni prihodi kao i troškovi HOPS-a moraju postati sastavni dio vrijednosnog i količinskog obračuna odstupanja. Naravno tim prihodima i troškovima treba pridodati i troškove i prihode iz bilateralnih ugovora, na temelju kojih HOPS prodava ili kupi energiju za potrebe uravnoteženja prijenosne mreže, odnosno cjelokupnog elektroenergetskog sustava Hrvatske.

Među svim važećim propisima nigdje nema definicije koja bi definirala neutralnost prihoda i troškova koje HOPS ima kod osiguranja stabilnosti i sigurnosti sistema, o čemu ste i vi više puta govorili, a mi sukladno Direktivi 2009/72/ES Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električnom energijom i stavljanju izvan snage Direktive 2003/54/EZ) to i očekujemo kao temeljno polazište kod obračuna odstupanja.

Za bolje razumijevanje našeg stava u nastavku prilažemo tabličan prikaz prihoda i troškova na ime uravnoteženja EES Hrvatske i obračuna odstupanja:

Broj	Element uravnoteženja EES Hrvatske	Iznos u kn bez PDV
	Izvoz el. energije za uravnoteženje EES	250
	Prodaja tržišnim sudionicima u Hrvatskoj za uravnoteženje EES	50
	Prihodi na ime zaračunatih odstupanja SOZO	780
	Prihodi iz zahtjevanog sniženja obsega sek. i tercijarne reg. (pomoćnih usluga)	140
1	Ukupno prihodi uravnoteženja	1,220
	Uvoz el. energije za uravnoteženje EES	120
	Kupovina od tržišnih sudionika u Hrvatskoj za uravnoteženje EES	180
	Troškovi na ime zaračunatih odstupanja SOZO	840
	Troškovi iz zahtjevanog angažiranja sek. i tercijarne reg. (pomoćnih usluga)	80
2	Ukupno troškovi uravnoteženja	1,220
3	NEUTRALNOST PRIHODA I TROŠKOVA (1-2)	0

Električna energija za pokrivanje odstupanja je zbroj energije, koju proizvedu proizvodni objekti, koji sudjeluju u sekundarnoj i tercijarnoj regulaciji, energije iz osigurane minutne rezerve snage te energije na ime kupnje ili prodaje za uravnoteženje sustava. HOPS naime za uravnoteženje EES, koje se odnosi na kompenziranje dugotrajnijih odstupanja EES od dogovorenih i prijavljenih satnih rasporeda u realnom vremenu kupuje odnosno prodaje električnu energiju za pokrivanje odstupanja. Svi prihodi i troškovi na ime izravnivanja odstupanja moraju se temeljiti na principu neutralnosti koje mora u nekom propisu obvezno zapisano.

Ovako imamo:

- Metodologiju za određivanje cijena za obračun električne energije uravnoteženja subjektima odgovornim za odstupanje (NN RH, br. 121/2013), koja definira izračun referentne cijene (C_r) električne energije uravnoteženja u obračunskom intervalu, kao i izračun jediničnih cijena C_p i C_n
- Prijedlog Metodologije za određivanje cijena za pružanje usluge uravnoteženja, koja definira izračun referentne cijene za pružanje usluge uravnoteženja u obračunskom intervalu te jediničnih cijena za pružanje usluge uravnoteženja
- Pravila o uravnoteženju elektroenergetskog sustava (NN RH, br. 133/2006)

ali nigdje nemamo napisano gore navedeno pravilo o neutralnosti prihoda i troškova koje HOPS ima na temelju obavljanja uravnoteženja EES Hrvatske, zato smatramo da to pravilo treba zapisati pa predložimo, da sukladno odredbama točke 35 Preambule Direktive 2009/72/ES, koja izričito određuje, da su mehanizmi uravnoteženja koji odražavaju stvarne troškove uravnoteženja nužni preduvjet za omogućavanje pristupa svim akterima na tržištu električne energije, uključivo i novim sudionicima tržišta, do ostvarenja tog tržišta, se u ovu Metodologiju doda novi članak 6a, koji bi se glasio:

„Članak 6.a

Troškovi i prihodi na ime pružanja pomoćnih usluga, određenih ovom metodologijom postaju sastavni dio cjelokupnih troškova i prihoda, koje ostvaruje operator prijenosnog sustava na ime uravnoteženja elektroenergetskog sustava Republike Hrvatske, a koji osiguravaju da je suma zaračunatih troškova odnosno prihoda subjektima odgovornim za odstupanje jednaka troškovima koje je imao operator prijenosnog sustava kod osiguranja uravnoteženja elektroenergetskog sustava Republike Hrvatske. „

Primjedbe i prijedlozi za pojedine članke prijedloga propisa ili akta s obrazloženjem, odnosno podlogama

Članak 1.	
Članak 2.	
Članak 3.	
Članak 4.	
Članak 5.	
Članak 6.	
Članak 6a	„Troškovi i prihodi na ime pružanja pomoćnih usluga, određenih ovom metodologijom postaju sastavni dio cjelokupnih troškova i prihoda, koje ostvaruje operator prijenosnog sustava na ime uravnoteženja elektroenergetskog sustava Republike Hrvatske, a koji osiguravaju da je suma zaračunatih troškova odnosno prihoda subjektima odgovornim za odstupanje jednaka troškovima koje je imao operator prijenosnog sustava kod osiguranja uravnoteženja elektroenergetskog sustava Republike Hrvatske. „
Članak 7.	
Članak 8.	